

Seminar Veehouderij en volksgezondheid

Dick Heederik | Universiteit Utrecht (IRAS)

Fred Stouthart | Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Paul Bodden | Hekkelman Advocaten

Doorn | 3 november 2016

Programma

Seminar Veehouderij en volksgezondheid

13.00 - 13.30 ontvangst

13.30 - 14.30 lezing Dick Heederik

14.30 - 15.30 lezing Fred Stouthart

15.30 - 15.45 pauze

15.45 - 16.45 lezing Paul Bodden

16.45 - 17.30 borrel

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Huidig recht

- Gezondheidsrisico's van veehouderijen
 - Zoönosen (Q-koorts, influenza, antibioticaresistente bacteriën)
 - Geur
 - Fijn stof
 - Endotoxinen
- Omgevingsrechtelijk kader
 - Ruimtelijke besluiten
 - Milieubesluiten

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Huidig recht: ruimtelijke besluiten

- Bestrijding dierziekten vindt regeling primair via andere wetgeving
- In 'ruimtelijk spoor': een 'af te wegen' of 'mee te wegen' belang en eventueel aanvullende regels
 - Recent voorbeeld: AbRS 5 oktober 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2615 (*Brummen*)
 - Bijv. voorkomen van uitbreiding van de bebouwing ten behoeve van geiten- en schapenhouderijen (AbRS 6 november 2013, ECLI:NL:RVS:2013:1819)
 - Echter, geen sinecure: AbRS 18 juli 2012, ECLI:NL:RVS: 2012:BX1827
 - Gecombineerd met andere aspecten: AbRS 30 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1512 (*Mill en Sint Hubert*)
- Voorzorgsbeginsel?
- AbRS 10 september 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3335 (*Buitengebied Bernheze*)

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Huidig recht: milieubesluiten

AbRS

- Aan omgevingsvergunning milieu kunnen voorschriften worden verbonden
- Aanvullende toets
 - AbRS 19 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2913:CA3635 (*Son en Breugel*)
 - AbRS 18 december 2013, ECLI:NL:RVS:2013:2432 (*Oirschot*)
 - Uitzondering: AbRS 28 november 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY4396 (*CVI*)
- Algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Huidig recht: milieubesluiten

Rb. Oost-Brabant

- Bij wettelijke of beleidsmatige toetsingskaders: bewijslast appelland
→ aannemelijk maken dat toetsingskader ontoereikend is om volksgezondheidsrisico's te voorkomen
- Geen wettelijke of beleidsmatige toetsingskaders: bij indicatie voor gezondheidsrisico moet bestuursorgaan onderzoeken of weigering vergunning / nadere voorschriften nodig zijn
- Voorzorgsbeginsel

- Rb. Oost-Brabant 2 oktober 2013, ECLI:NL:RBOBR:2013:5445
(*Gemert-Bakel*)
- Rb. Oost-Brabant 31 december 2013, ECLI:NL:RBOBR:2013:7227
(*Boxmeer*)
- Rb. Oost-Brabant 17 oktober 2014, ECLI:NL:RBOBR:2014:6305
(*Geldrop-Mierlo*)

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Actuele jurisprudentie

- Rb. Oost-Brabant 27 juni 2016, ECLI:NL:RBOBR:2016:3384 (*Reusel-De Mierden*)
 - VR 2014: toetsing cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting)
 - Provincie/gemeente: Handreiking geurhinder en veehouderij (vaste gedragslijn) → PRA-onderzoek 2001
 - Appellant: GGD-rapport 'Geurhinder van veehouderij nader onderzocht' d.d. 23 maart 2015 → nieuwe inzichten: bij dezelfde geurbelasting veel grotere kans op geurhinder
 - Rb.: gemeente gaat te kort door de bocht door zich uitsluitend op Handreiking/vaste gedragslijn te baseren
 - Rb.: gemeente heeft verantwoordingsplicht

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Actuele jurisprudentie

- AbRS 12 oktober 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2714 (*Vlagtwedde*)
 - Bestemmingsplan: intensieve pluimveehouderij
 - Omwonenden (woonachtig op afstand van 920 meter): ondanks afstand zijn wij belanghebbenden, want VGO-rapport
- AbRS: omwonenden ≠ belanghebbenden
 - VGO-onderzoek verricht in Noord-Brabant en Limburg; niet zonder meer duidelijk of resultaten zijn te generaliseren voor hele land
 - VGO-rapport beveelt herhaling onderzoek aan in veedichte gebieden in Gelderland en Overijssel

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Actuele jurisprudentie

- AbRS 12 oktober 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2687 (*Sint Anthonis*)
 - Bestemmingsplan vormverandering agrarisch bouwvlak
 - Appellant (omwonende): VGO-rapport
 - AbRS: volksgezondheid is een 'mee te wegen belang'
 - AbRS:
 - in VGO-rapport zijn in het algemeen verbanden onderzocht tussen wonen bij veehouderijen en gezondheid
 - sommige effecten zijn negatief voor de gezondheid, andere positief
 - appellant heeft niet aannemelijk gemaakt dat uit VGO-rapport volgt dat bp leidt tot onaanvaardbare negatieve gezondheids-effecten

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Toekomstig recht: Omgevingswet

- Wetsvoorstel dieraantallen en volksgezondheid
 - Juni/juli 2014: internetconsultatie conceptregeling
 - Najaar 2016: wetsvoorstel 2.0?
- Omgevingswet
 - Kamerbrief Van Dam d.d. 14 december 2015: wetsvoorstel overbodig i.v.m. Omgevingswet? (*Kamerstukken II 2015/16, 28 973, nr. 168*)
 - Omgevingsplan ruimere reikwijdte
 - Taken en bevoegdheden bestuursorganen gericht op instandhouding veilige en fysieke leefomgeving (art. 2.1 j° art. 1.3 Ow)
 - Niet slechts ruimtelijk relevante bepalingen

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Toekomstig recht: Omgevingswet

- Amendementen wetsvoorstel Omgevingswet
(*Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 150, 151 en 152*)
 - Art. 2.1 lid 4 Ow: 'gezondheid' volwaardige rol bij omgevingsplannen en omgevingsvergunningen voor afwijkactiviteiten
 - Art. 5.32 Ow: weigering omgevingsvergunning vanwege (mogelijk) ernstige gezondheidsrisico's
→ in 'bijzondere gevallen' (o.m. Q-koorts, vogelgriep e.d.)
 - Art. 4.22 lid 2 Ow: verplichte algemene rijksregels m.b.t. treffen van alle passende maatregelen ter bescherming gezondheid ← → art. 5.42 lid 3 Ow: verplichting opstellen algemene rijksregels over wijziging of intrekking omgevingsvergunning i.v.m. passende maatregelen ter bescherming gezondheid

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Wet dieren: inhoud conceptwetsvoorstel

- PS: aanwijzing veedichte gebieden
- GS: maximumaantallen
- PS: systematiek:
 - Maximum aantal dieren per gebied
 - Maximum aantal dieren per locatie
 - Maximum aantal dieren per oppervlakte-eenheid, weide- of uitloopgebied
- Raad en B&W: dezelfde bevoegdheden als PS en GS, mits zij daarvan geen gebruikmaken
- Maximeren omvang veehouderij
- Maximeren intensiteit in een gebied
- Begrenzen van veehouderijlocatie in gebied

Veehouderij en volksgezondheid: juridisch kader

Wet dierenaantallen

- *Kamerstukken 2015/16, 28 973, nr. 181: aanbieding VGO-onderzoek c.a. + eerste reactie kabinet:*
 - Eerder aangekondigde wetsvoorstel dierenaantallen verder in gang zetten
 - Provincies moeten over optimale mogelijkheden beschikken om te kunnen sturen op dierenaantallen, zowel in het belang van de kwaliteit van de leefomgeving, als in belang van volksgezondheid
 - Daarom: aanpassing conceptwetsvoorstel o.b.v. reacties uit de consultatie zomer 2014
 - Wetsvoorstel 2.0 rond Kerstreces 2016 naar Tweede Kamer
-
- Zie ook *Aanhangsel Handelingen II 2016/17, 131*

Contact

Paul Bodden

024-38 28 333

06 1233 9623

p.bodden@hekkelman.nl

